

LABOR et EDUCATIO

nr 3/2015

Katarzyna Białożył

Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Social Work Education in Europe: towards 2025”, Mediolan (Włochy), 29 czerwca – 2 lipca 2015 roku

W dniach 29.06-02.07.2015 roku w Mediolanie na Uniwersytecie Bicocca odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Social Work Education in Europe: towards 2025”. Organizatorami wydarzenia był Uniwersytet Bicocca, European Association of Schools of Social Work (Europejskie Stowarzyszenie Szkół Pracy Socjalnej), Association of Teachers of Social Work (Włoski Związek Nauczycieli Pracy Socjalnej) Italian oraz PowerUs – Service User Co-production in Social Work Education and Research. Tematyka Konferencji dotyczyła zagadnień pracy socjalnej, problemów społecznych oraz edukacji w kontekście globalnym, ze szczególnym zwróceniem uwagi na współczesne wyzwania dla Europy. Wśród prelegentów europejskich znaleźli się przedstawiciele: Niemiec, Hiszpanii, Szwecji, Norwegii, Austrii, Portugalii, Czechy, Polski, Słowacji, Belgii, Wielkiej Brytanii, Litwy, Holandii, Chorwacji, Włochy, Danii. Nie zabrakło również naukowców i badaczy z innych kontynentów – podczas spotkania można było posłuchać wystąpień przedstawicieli z Australii, Kanady, Stanów Zjednoczonych, Turcji oraz Izraela. Łącznie w Konferencji wzięło udział ponad 75 ośrodków akademickich z całego Świata.

Praktycy, jak i teoretycy pracy socjalnej dyskutowali w 8 sekcjach tematycznych:

Wiedza, umiejętności i wartości w pracy socjalnej

Sekcja ta poświęcona była nadrzędnym wartościom i umiejętnościom, jakimi powinni charakteryzować się pracownicy socjalni. Podczas obrad

zwrócono uwagę, jak istotnym jest holistyczne podejście do klientów pomocy społecznej, przestrzeganie praw człowieka oraz praca z poszanowaniem godności ludzkiej. Prezentowane wystąpienia w znacznej części poświęcone były pracy z rodzinami, jako że stanowią one najważniejszą komórkę, oraz edukacji i kształceniu na kierunku „Praca socjalna”. Studenci tego kierunku w trakcie studiów powinni bowiem nie tylko przyswajać wiedzę teoretyczną, ale zdobywać umiejętności, które pozwolą im na konstruktywne działanie i współpracę z potrzebującymi. W ramach sekcji omawiane były badania w pracy socjalnej oraz ich możliwy wpływ na zdobywanie nowych umiejętności i kompetencji służb społecznych. Prelegenci w swoich wystąpieniach wskazywali również na wielokulturowość, która stanowi nowe wyzwanie dla pracowników socjalnych w zjednoczonej Europie.

Związki pomiędzy teorią a praktyką w pracy socjalnej

Zagadnienia poruszane w tej sekcji odwoływały się do związków pomiędzy pedagogiką a pracą socjalną, edukacją a praktycznymi doświadczeniami oraz do dobrych praktyk na przykładach państw europejskich. Podczas obrad prezentowano wyniki badań przeprowadzonych wśród młodzieży, studentów pracy socjalnej oraz grup problemowych. Prelegenci wskazywali również na potrzebę zastosowania wiedzy naukowej w praktyce poprzez realne jej aplikowanie na uczelniach wyższych, w procesie kształcenia oraz w placówkach pomocowych. Tylko poprzez dualizm wiedzy i praktyki możliwym staje się pogłębianie niepoznanego wycinka rzeczywistości i umiejscowienie zdobytej wiedzy w praktyce pracy socjalnej. Poprzez umiejętne zastosowanie wiedzy teoretycznej z doświadczeniem praktycznym możemy mówić w pełni o profesjonalnym wymiarze pracy socjalnej.

Badania w praktyce pracy socjalnej i edukacji

Blok tematyczny pod tym tytułem poświęcony był związkowi pomiędzy pracą socjalną a edukacją. Zaprezentowane treści nawiązywały do potrzeby kształcenia oraz zastosowania różnych metod i technik w tym procesie w państwach Europy i Świata.

Pracownik socjalny jako specjalista

Edukacja pracowników socjalnych w różnych państwach przebiega na innych poziomach, w ramach sekcji możliwym było poznanie programu kształcenia w Szwajcarii, Rosji, Rumuni oraz Wielkiej Brytanii. Profesja pracownika socjalnego wymaga wiedzy interdyscyplinarnej z zakresu wielu dziedzin naukowych, jak i praktycznego wykorzystywania teoretycznych podstaw. Pracownik socjalny musi być specjalistą i znawcą w swoim zawodzie, ponieważ jego działania koncentrują się na ludzkim życiu, które jest wartością nadrzędną.

Międzynarodowy wymiar edukacji w pracy socjalnej

Prace w tej sekcji odwoływały się do zagadnień umiędzynarodowienia pracy socjalnej oraz edukacji. Wystąpienia nie były poświęcone wyłącznie kontekstowi europejskiemu. Słuchacze mogli zapoznać się również z edukacją

pracowników socjalnych w Azji Środkowej. Poruszane wątki oscylowały wokół szans, jakie niesie za sobą międzynarodowa edukacja pracowników socjalnych.

Nauczanie pracy socjalnej i pomocy społecznej w czasach kryzysu

Tematyka sekcji nawiązywała do sytuacji kryzysowych w życiu pojedynczych jednostek, grup oraz całych społeczeństw. W swoich wystąpieniach prelegenci poruszali kwestie związane z możliwościami, jakie posiada pracownik socjalny, aby kształtować przyjazną przestrzeń dla klientów pomocy społecznej, w jaki sposób media kreują wizerunek pracowników socjalnych oraz klientów, jak wygląda pomoc społeczna w miejscach ogarniętych konfliktami zbrojnymi. Zastanawiano się również nad rolą, jaką powinien przyjąć pracownik socjalny w kontekście zrównoważonego rozwoju.

Wyzwania i szanse w opracowywaniu programów nauczania pracy socjalnej

Prelegenci w tej sekcji poruszali kwestie związane z niepełnosprawnością, starością, gender, przedsiębiorczością społeczną, rynkiem pracy. Poruszana problematyka koncentrowała się na grupach marginalizowanych oraz wykluczonych, sposobach pracy z takimi jednostkami w celu ich aktywizowania oraz ponownego włączenia w społeczeństwo. Podczas wystąpień znawcy tematu odwoływali się do programów nauczania pracy socjalnej w poszczególnych państwach.

Rozważania na temat metod nauczania w pracy socjalnej

Wystąpienia w ramach sekcji odnosiły się do metodyki nauczania pracy socjalnej. W całym procesie kształcenia istotną rolę odgrywa nauczyciel, który musi w swoich studentach „rozpalić” chęć do zdobywania wiedzy, przełożenia i zastosowania jej w doświadczeniach. Prelegenci zauważali, iż bardzo ważną umiejętnością we współczesnym świecie staje się niedyskryminowanie, a przyjmowanie swoich klientów z całym bagażem doświadczeń, niezależnie od wyznania, koloru skóry, orientacji seksualnej. Sekcja ta koncertowała się na tradycyjnych i innowacyjnych metodach nauczania adeptów pracy socjalnej.

Obok paneli dyskusyjnych przez cały czas trwania Konferencji odbywała się sesja posterowa, ukazująca najważniejsze problemy społeczno-socjalne państw europejskich.

Możliwość skonfrontowania szerokiej palety podejść oraz innowacyjnych rozwiązań w światowej pracy socjalnej stanowiło podstawę dyskusji oraz refleksji nad najistotniejszymi zagrożeniami i szansami, z jakimi musi się zmierzyć współczesny człowiek. Ważnym aspektem wydarzenia było zwrócenie uwagi na kwestie kształcenia pracowników socjalnych, umiejętności i kompetencji, jakie powinni posiadać przedstawiciele zawodów pomocowych. Zwrócono uwagę, iż praca socjalna to profesja ponadwymiara, która powinna dostosowywać się do zmieniających realiów i potrzeb, powinna wychodzić poza sztywne ramy koncentrując się na jednostce i jej potencjale do przezwyciężenia kryzysu.

Czterodniowym obradom towarzyszyły również dodatkowe wydarzenia i spotkania tematyczne, m.in.: panel dotyczący pracy socjalnej w Europie i Chinach, spotkanie poświęcone roli kobiet na uczelniach wyższych w kontekście europejskim, warsztaty pisania artykułów do czasopism międzynarodowych, warsztaty metodologiczne odnoszące się do badań w pracy socjalnej i ich publikowania w czasopismach naukowych oraz wizyty terenowe, m.in. w domu dla uchodźców, placówce wsparcia dla osób biednych i bezdomnych, mieszkaniach socjalnych, domu opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Konferencja w Mediolanie była już kolejnym międzynarodowym spotkaniem organizowanym przez European Association of Schools of Social Work. Cykliczne konferencje oraz debaty na międzynarodowym forum stanowią szansę na poszerzenie wiedzy teoretycznej, jak i praktycznych doświadczeń z zakresy pomocy, wsparcia i aktywizowania klientów pomocy społecznej. Kolejna konferencja skoncentrowana na pracy socjalnej i edukacji odbędzie się w 2017 roku w Paryżu.